

Samverkan med kommunerna

HSN/156/2021

Jessica Isaksson

Inledning

I enlighet med Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan och uppföljningsplan beskriver denna rapport nämndens samverkan med länets kommuner.

I länet finns flera arenor för kommunikation och samverkan mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner. På politisk nivå sker samverkan i Regionens samverkansråd, Sociala vård- och omsorgsgruppen (SVOM) samt Barnarenan. På tjänstepersonsnivå finns de beredande grupperna Fredagsgruppen och SamReko HSI (tidigare L-IFO) samt Länsnätverk psykisk hälsa och Regionalt och lokala Jämtbus-nätverk. Dessa grupperingar har lång tradition. Även nyare inslag, såsom kunskapsstyrningen, sker till viss del i samverkan, till exempel via lokal samverkansgrupp (LSG) patientsäkerhet och lokalt programområde (LPO) äldres hälsa.

Arbetsgrupper

Under det senaste året har flera gemensamma arbetsgrupper bildats utifrån beslut i ovan beskrivna arenor. Uppdragen bottnar i SVOM's prioriterade områden för perioden 2019–2022:

- God och nära vård
- Välfärdsteknologi
- Psykisk hälsa

Arbetsgruppernas fokus riktas mot avgränsade områden med nära verksamhetsförankring. I vissa fall utgår arbetet från en strategisk idé om samverkan, i andra fall bottnar den i mer akuta problem som behöver lösas via samverkan. Några arbeten som redovisats för SVOM under året är följande.

Palliativ vård

Enligt beslut i SocSam 2020-12-04 sa länets kommuner upp avtalet kring Storsjögläntan. En gemensam arbetsgrupp tillsattes för att arbeta med en långsiktig lösning. Arbetet pågår - under tiden finns en tillfällig överenskommelse som nyttjar

tjänsteköp mellan huvudmännen.

Nutritionsvård i länet

Ett långtgående arbete har utförts gällande nutritionsvården i länet. En gemensam arbetsgrupp har arbetat med omvärldsanalys, hälsoekonomi, vårdnivåer, ansvarsfördelning, utbildning och riskanalys. Vid årsskiftet 2022-01-01 övergick länet till ett nytt arbetssätt där nutritionsvården följer huvudavtalet (samverkansavtalet). Förändringen följs upp under våren.

Vuxenhabilitering

Utifrån en enkät till medarbetare som visade oklarheter kring ansvar och uppdrag gällande vuxenhabilitering, tillsattes denna gemensamma arbetsgrupp. Tillsammans med patientföreningar har dialoger genomförts. Resultatet har använts som grund för en vision för vuxenhabilitering. Arbetet fortskrider med en överenskommelse utifrån visionen.

Utskrivning från sjukhus

Processen utskrivning från sjukhus beskrevs i ett gemensamt arbete då Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård trädde i kraft 2017. Sedan dess har regionen och länets kommuner följt utvecklingen kvalitativt. Senaste året har ett rapportstöd gjort det möjligt att följa arbetet kvantitativt, och därmed använda den överenskommelse som finns om betalningsansvar. Förbättringsarbetet kring processen fortgår.

Sammanhållen journalföring

En säker informationskedja är av största vikt för smidiga processer och god patientsäkerhet. I länet används Cosmic Link för informationsdelning vid samordningsärenden. Modulen är uppskattad och många förslag på vidare användning lyfts fram. För att arbeta vidare med informationsdelning har regionen och länets kommuner påbörjat ett arbete med sammanhållen journalföring. Arbetet påbörjades kring systemet Cosmic, men redan ses behov av samarbete på högre nivå. Här efterfrågas en strategi och lämpligt forum för frågan.

Handlingsplan fasta kontakter

Utifrån överenskommelsen om God och nära vård 2021 har en handlingsplan för införandet av fast vårdkontakt, fast läkarkontakt och patientkontrakt skapats, även den gemensam. Handlingsplanen följs upp under 2022 i enlighet med årets överenskommelse.

Projektarbeten

Utöver arbetsgrupper deltar regionen och vissa kommuner även i tillfälliga projekt tillsammans, såsom "Nära vård i glesbygd och landsbygd" (med Bräcke och Ragunda kommuner) samt "VälTel 2.0" (med Östersund och Åre kommuner). Även "Gemensam plan för vård på den gemensamma vårdnivån primärvård" bedrivs i projektform. Med bakgrund i att såväl regionen som länets kommuner bedriver hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå, har ett arbete påbörjats med att forma en gemensam plan för detta. Regionen och länets kommuner finansierar varsin projektledare som arbetar med information och utbildning, medborgardialog, medarbetarförankring och en sammanfattande överenskommelse. Stort fokus och ansvar läggs på arbetet i respektive lokala samverkansforum. Beslut om den gemensamma planen togs parallellt med rekommendationsbeslut om målbild i länet. Då målbilden formulerades om i några av kommunerna saknas idag en länsgemensam vision för Nära vård.

Måluppfyllelse

Samverkan ses som en förutsättning för en god och effektiv vård, men har sällan egna mätbara mål. En av nämndens uppgifter är att "delta i Regionens samverkansråd och samverkansarenor för kommuner och region i frågor inom sitt verksamhetsområde", vilket uppfylls.

På samma sätt finns få indikatorer i verksamhetsplanen som direkt kan sägas följa och visa samverkan. Däremot kan effekterna av en god samverkan påverka flera indikatorer i positiv riktning, såsom "andel nöjda patienter i nationell patientenkät". Även Fredagsgruppens uppdrag (utkast 2022) beskrivs i termer av att "underlätta samverkan mellan de verksamheter som möter personer i behov av stöd samt att ingående professioner ska få en förståelse för varandras roller och uppdrag" vilket ska leda till att "personer som har behov av vård-, stöd och omsorgsinsatser ska uppleva dessa som en helhet, utan gränser".

Nationell jämförelse

För en riksjämförelse är den övergripande omställningen till Nära vård aktuell. Här har länen i riket valt olika typer av samverkan. Vissa har skapat särskilda samverkanskanslier med representanter från de olika huvudmännen. Andra, liksom i vårt län, använder befintliga samverkansorgan. Det som kan ses som utmärkande för de län som beskriver en särskilt god samverkan kring Nära vård, är att de arbetat med gemensam vision på en övergripande nivå i länet.

Prognos framöver

Utvecklingen inom vården går mot allt högre krav på samverkan då huvudmännen har ett delat ansvar för den hälso- och sjukvård som utförs och behöver samordna sin verksamhet på primärvårdsnivå.

Såväl God och nära vård-utredningen som Samsjuklighetsutredningen påpekar att samverkan är nödvändigt. Den senare anser dock att dagens lagstadgade krav på samverkan inte ger tillräcklig effekt, utan föreslår en obligatorisk gemensamt driven verksamhet över huvudmannagränserna.

Styrdokument

I länet utgör Läns gemensam folkhälsopolicy (RS/560/2019) och Mål för gemensam hälso- och sjukvårdspolitik i Jämtlands län 2014–2025 (LS/726/2012) övergripande styrdokument. Som tidigare nämnts saknas en gemensam politisk vision och målbild för Nära vård i länet, vilket efterfrågas från verksamheten. Då Nära vård innefattar samtliga utförare inom hälso- och sjukvård, preventiv vård, socialtjänst, skola, elevhälsa, ideella organisationer mm bör en sådan vision i så fall tas fram på högsta beslutande nivå.